

GIỚI THIỆU SÁCH

HỒ CHÍ MINH VỀ VẤN ĐỀ TÔN GIÁO TÍN NGƯỠNG

Viện Nghiên cứu Tôn giáo.
Nxb KHXH, Hà Nội, 1998, 458 tr.

Năm 1998, cuốn *Hồ Chí Minh về vấn đề tôn giáo, tín ngưỡng* được tái bản có bổ sung. Sách gồm: *Lời tựa* của Đặng Nghiêm Vạn viết cho các lần xuất bản; bài nghiên cứu của Ngô Phương Bá; các bài viết, bài nói, chương sách, ý kiến của *Hồ Chí Minh về tôn giáo, tín ngưỡng* do Ngô Phương Bá, Võ Minh Tuấn, Nguyễn Minh Ngọc sưu tầm và tuyển chọn; *Biên niên sự kiện Hồ Chí Minh về tôn giáo tín ngưỡng* do Ngô Phương Bá biên soạn và cuối cùng là *Bảng tra cứu* của Võ Minh Tuấn.

Đọc các bài viết của Hồ Chí Minh về các vấn đề tôn giáo, tín ngưỡng ta thấy nổi rõ quan niệm của Người là: Tuy nhân loại là một, nhưng mỗi nền văn minh đều có những nét đặc thù của nó, không thể áp đặt khái niệm đặc thù của nền văn minh này cho các nền văn minh khác.

Một điểm khác cần nhấn mạnh khi đọc các bài viết của Hồ Chí Minh về tôn giáo, tín ngưỡng: Người luôn lấy sự đoàn kết thân ái giữa các dân tộc, các tôn giáo làm trọng; nhìn thấy tính hướng thiện của các tôn giáo ở khắp các châu lục, các quốc gia; lấy sự đoàn kết toàn dân, không phân biệt tôn giáo, tín ngưỡng, phục vụ cho lợi ích cao cả của dân tộc là đấu tranh giành độc lập - tự do và xây dựng đất nước "dân chủ và giàu mạnh".

Trong số các bài viết của Hồ Chí Minh về vấn đề tôn giáo, bài dài nhất là chương sách

Chủ nghĩa giáo hội trong tác phẩm nổi tiếng *Bản án chế độ thực dân Pháp* xuất bản năm 1925. Còn lại phần nhiều là các bài báo ngắn gọn, súc tích từ một đến hai trang. Đây là nguồn tư liệu rất quý giá để nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh về tôn giáo, tín ngưỡng.

Các bài viết của Hồ Chí Minh về tôn giáo, tín ngưỡng tập trung vào các chủ đề chính:

1. Khẳng định đường lối chính sách lâu dài và nhất quán của Đảng và Nhà nước là đoàn kết tôn giáo và tự do tín ngưỡng nhằm xây dựng khối Đại đoàn kết dân tộc.

2. Tôn giáo và Tổ quốc; Đức tin tôn giáo và lòng yêu nước.

3. Đấu tranh và hòa hợp. Phân biệt rõ người tín hữu chân chính và những kẻ lợi dụng tôn giáo.

Với cách viết ngắn gọn, hấp dẫn, dễ hiểu, dễ đi vào lòng người, Hồ Chí Minh đã làm cho mọi người hiểu đúng đường lối chính sách tôn giáo của Đảng và đề ra những phương pháp thực hiện đúng đắn đường lối chính sách đó.

Với 190 bài viết, bài nói chuyện, đoạn trích của Chủ tịch Hồ Chí Minh liên quan đến các vấn đề tôn giáo, tín ngưỡng được sắp xếp theo trình tự thời gian cùng với 84 trang biên niên các sự kiện Hồ Chí Minh về tôn giáo, tín ngưỡng, cuốn sách đã thể hiện khá đầy đủ tư tưởng Hồ Chí Minh về vấn đề tôn giáo, tín ngưỡng. Hi vọng rằng cuốn sách sẽ giúp ích cho các nhà quản lý và nghiên cứu về tôn giáo, cũng như đối với tất cả những ai quan tâm đến vấn đề tôn giáo, tín ngưỡng của đất nước.

N.V.D.

SỰ KIẾN TÔN GIÁO (LE FAIT RELIGIEUX)

ρ J. Delumeau.
Nxb Fayard, 1993, 774 trang.

Tôn giáo tương lai phải chăng dẫn đến sự bất khả tri (agnosticisme). Ở phương Tây, đức tin truyền thống được xem xét lại hơn bao giờ hết. Xu hướng hỗn dung tôn giáo đang xảy ra bên cạnh sự ra đời những giáo phái mới. Điều đó đã diễn ra khá phổ biến cùng với những ý tưởng bảo thủ đang cố níu lại những hình thức xưa. Con người còn bao điều chưa biết vì nhiều tôn giáo các khu vực, các dân tộc chưa được nghiên cứu đầy đủ.

Tác phẩm có tham vọng trình bày tính đa dạng của di sản tôn giáo, một bộ phận văn hoá tinh thần của nhân loại thông qua nội dung của những tôn giáo khác nhau trên thế giới. Mỗi tôn giáo đều được trình bày khá đầy đủ về giáo lí, huyền thoại về người sáng lập, cũng như sự hiện diện trong đời sống cộng đồng tôn giáo. Qua đây, ta hiểu mỗi tôn giáo có những ý niệm khác nhau về sự giải thoát, về đức tin và cái thiêng liêng, về thế giới bên kia, về sự tái sinh, sự hoá thân cũng như những biểu hiện khác nhau về nghi thức, những kiêng cử. Tiếc rằng trong cuốn sách vắng bóng tôn giáo khu vực Đông Nam Á và Châu Mỹ tiền Còlong. Tác phẩm cũng dành hai chương về hai xu thế tôn giáo hiện nay : hiện tượng tôn giáo cực đoan và tôn giáo lắp ghép và hỗn dung.

Đây có thể xem như một bách khoa thư tôn giáo hiện nay nhằm giúp độc giả suy nghĩ về con người tôn giáo của mọi thời đại và mọi khu vực, thấy được mình thông qua những nghi thức tôn giáo và tính thiêng để tìm thấy ý nghĩa của cuộc sống trong trật tự vũ trụ cảm nhận được. Tự bản thân mỗi tôn giáo đều thấy có điểm chung trí tuệ, tình thương, chân thành và nhân bản; nói như Hồ Chí Minh là tính *Thiện*, hay như C. Mác là hương thơm. Có chăng tôn giáo bị vấy đục lại là do những thế lực lợi dụng nó. Đó là điều không đề cập ở đây.

Tác phẩm tuy không dự đoán, nhưng qua trình bày, cho thấy tương lai sẽ không có một tôn giáo mang tính toàn cầu, có lẽ bức tranh tôn giáo của nhân loại cũng vẫn muôn sắc ngàn hương.

Cuốn sách do J. Delumeau, một giáo sư có quyền uy làm việc ở Collège de France chủ biên với sự cộng tác của các nhà nghiên cứu Pháp và thế giới: J. Bauberot, J. P. Berthon, F. Champion, O. Clément, A. Guellouz, M.R. Hayoun, M. Hulin, L. Kapini, I. P. Laleye, J. N. Robert, J. Rogues, K. Shipper, H. Tincq, M. Toki, L. Wandermersch, M. Wijayaratra. Mỗi tác giả trình bày theo cách suy nghĩ riêng của mình vì người chủ biên muốn vấn đề được bỏ ngỏ. Nên trong một chủ đề, có hai tác giả trình bày với những ý kiến khác nhau.

B.T.

ĐÀO TẠO CÁN BỘ

KHAI GIẢNG LỚP CAO HỌC VỀ TÔN GIÁO

Nhằm thực hiện chủ trương đào tạo các cán bộ nghiên cứu và làm công tác quản lí về tôn giáo, được sự đồng ý của Bộ Giáo dục và Đào tạo, trong tháng 04 vừa qua, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh phối hợp với Viện Nghiên cứu Tôn giáo thuộc Trung tâm Khoa học xã hội và Nhân văn Quốc gia đã tổ chức lớp cao học khoa học về tôn giáo đầu tiên. Thời gian học kéo dài trong hai năm bao gồm các bộ môn học đại cương theo chương trình các lớp cao học do Bộ Giáo dục và Đào tạo quy định và các bộ môn khoa học về tôn giáo. Các học viên sẽ học thêm về ngoại ngữ, đi thực tế và cuối cùng sẽ thực hiện luận văn tốt nghiệp trình độ thạc sĩ.

Việc mở lớp cao học khoa học về tôn giáo chứng tỏ một bước trưởng thành của ngành và là một nỗ lực nhằm quán triệt tinh thần Chỉ thị số 37 của Bộ Chính trị và Nghị định số 26 của Chính phủ.

PV